

УДК: 338.124.4(100)(043.3)

Метеленко Н.Г.,

доктор економічних наук, професор, директор,

Сіліна І.В.,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри інформаційної економіки,

підприємництва та фінансів,

Ткаченко Є.Ю.,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри інформаційної економіки,

підприємництва та фінансів,

Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потєбні,

Запорізький національний університет

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ: ВИРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ВІЗІЇ

Систематизація зарубіжного досвіду повоєнної відбудови сприяє розвитку наукового підходу та розумінню складних соціально-економічних процесів, оскільки передбачає аналіз різних підходів; оцінки їх ефективності і пошуку нових шляхів досягнення успіху без повторення відомих помилок; сприяє покращенню міжнародних стосунків та спільному розвитку; допомагає зберегти цінні знання і сприяє створенню стійкого та процвітаючого суспільства. З таких міркувань, на наш погляд, цікавим для вивчення та оцінювання є досвід таких країн як Німеччина, Японія, Південна Корея, Боснія і Герцеговина, Сінгапур.

Після війни 1990-х років *Боснія і Герцеговина* зазнала значних руйнувань і гуманітарних криз. Для нашої країни може бути цінним досвід в сферах національного примирення, відновлення соціальних зв'язків, врегулювання конфлікту та відновлення спільного життя. Після війни в Боснії і Герцеговині було здійснено низку змін у системі оподаткування з метою підтримки відновлення та розвитку країни. Оскільки Боснія і Герцеговина є федеративною державою зі складним політичним устроєм, зміни в системі оподаткування мали як загальнодержавний, так і регіональний характер; вони створили сприятливі умови для економічного відновлення та залучення інвестицій. Важливим аспектом розвитку країни після конфлікту було запровадження антикорупційних кроків. Серед найбільш дієвих напрямів податкового регулювання в країні були такі: уніфікація

податків; реформування податкового адміністрування; запровадження стимулів для інвестицій; запроваджено податок на додану вартість (ПДВ); здійснено гармонізацію системи оподаткування з міжнародними стандартами та рекомендаціями [1].

Сінгапур, будучи незалежною країною лише з 1965 року, швидко розвинувся з маленького порту в одну з найбагатших країн світу; його досвід в ефективному управлінні, розвитку інфраструктури, привабливості для іноземних інвестицій та підтримці підприємництва може бути надзвичайно корисним для обґрунтування стратегії повоєнної відбудови України. Сінгапур створив сприятливе інвестиційне середовище, шляхом зниження податків, введення легких умов для створення підприємств та спрощення бюрократичних процедур. Країна надала іноземним інвесторам різні стимули, включаючи пільги та допомогу у відкритті бізнесу. Значну увагу країна розвитку освіти та підготовці висококваліфікованих кадрів; були створені високоякісні університети та навчальні заклади, які пропагували наукові дослідження та інновації; країна залучала іноземних спеціалістів, що сприяло обміну знаннями та трансферу технологій; значні зусилля були скеровані у розробку ефективних містобудівних проектів та розвиток якісної інфраструктури на основі технологій «розумне місто» [2]. Серед найбільш значущих напрямів, які були реалізовані у цій країні вартують уваги такі: низькі податкові ставки, щоб привернути іноземних інвесторів та сприяти розвитку підприємництва; використання широкого спектру податкових пільг та стимулів для підтримки різних галузей економіки; забезпечення податкової стабільності та простоти податкових правил і процедур з максимальною прозорістю; укладення угод про уникнення подвійного оподаткування з різними країнами, що дозволяло забезпечити більшу захищеність та привабливість для міжнародних бізнес-операцій; встановлення спеціального податкового режиму для іноземних інвесторів. Сінгапур є однією з країн з найнижчим рівнем корупції у світі, корупція серйозно криміналізована; система правосуддя дотримується нульової терпимості до корупції.

Швидкий економічний розвиток *Південної Кореї*, відомий як «економічне диво на річці Хан», став прикладом успіху в галузі індустріалізації, технологічного розвитку та експорту; цікавим для дослідження є досвід відбудови економіки та інфраструктури цією країною після Корейської війни (1950 – 1953) [3]. Серед основних

стратегічних напрямів, які дали змогу Південній Кореї досягти значного економічного розквіту та стати однією з провідних країн у світі, стали напрями, орієнтовані на розвиток високотехнологічних галузей, експортно-орієнтований підхід та інвестиції в людський капітал. Для прискорення процесу відновлення економіки та прискорення індустріального розвитку, Південна Корея здійснила таку низку змін: послідовне зниження податкових ставок для стимулювання підприємництва та інвестицій; використовувала систему податкових пільг та стимулів для залучення інвестицій у важливі галузі, залучення нових технологій та створення робочих місць; країна створила спеціальні інвестиційні зони зі зниженими податковими ставками та спрощеними умовами діяльності; здійснила суворий контроль над банківською системою та капіталовкладеннями, що сприяло залученню інвестицій та фінансовій стійкості.

Таким чином, у дослідженні нами наведено окремі узагальнення щодо напрямів для вироблення стратегічної візії, які варті уваги та імплементації, особливо у частині налагодження антикорупційних практик, виділення пріоритетів для концентрації обмежених фінансових ресурсів на інноваційних технологіях, освіті та наукових дослідженнях.

Список використаних джерел:

- 1. Світовий досвід повоєнного відновлення економіки: уроки для України. URL: <http://surl.li/tfnua>*
- 2. Черкас Б., Тезбір Р. Еволюція стратегії національної безпеки республіки Сінгапур. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Міжнародні відносини. 2020. № 2(52). С. 29-34. URL: <http://surl.li/tfntj>*
- 3. Корея: відновлення повоєнної економіки. uifuture.org. URL: <http://surl.li/tfnui>*